

Отчет
на
Държавната агенция за метрологичен и технически надзор
за първото полугодие на 2012 г.
в програмен формат
в изпълнение на програма № 5 на МИЕТ “Инфраструктура по
качеството в подкрепа развитието на икономиката”

Цели на програмата

- Постигане на по-висока степен на доверие при обществените отношения, основани на измерванията, и защита интересите на държавата, икономическите оператори и потребителите от неточни измервания;
- Ефективен контрол за спазване на законодателството, осигуряващо условия за свободно движение на стоки в обхвата на законната метрология и директивите от Нов подход и преодоляване на техническите бариери пред търговията;
- Ефективен надзор за безопасността на продуктите, пуснати на пазара и в действие, на качеството на течните горива, на съоръженията с повишена опасност, пресичане на нечестната конкуренция и защита на живота и здравето на хората, безопасността на домашните животни, интересите на потребителите и опазването на околната среда и вещите;
- Участие в процеса на подготовка и приемане на актове и решения на ЕС за развитие на Общностната политика и принципите, заложи в директивите от Нов подход;
- Подобен достъп до услуги по оценяване на съответствието;
- Подобряване на националната инфраструктура по качеството.

Организационни структури, участващи в програмата

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор /ДАМТН/

Отговорност за изпълнението на програмата

Председател на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор /ДАМТН/

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ПО ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ					
<i>Ползи/ефекти:</i>		<i>Целева стойност</i>			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	<i>Бюджет за 2011 г.</i>	<i>Прогноза 2012 г.</i>	<i>Отчет I-во полугодие 2012 г.</i>	<i>Отчет 2012 г.</i>
Информационни трансфери във връзка с нотификацията на органи за оценяване на съответствието	Бр.	106	116	43	
Извършени проверки на органи за оценяване на съответствието в т. ч. - проверки на кандидати за нотифицирани органи - надзорни проверки за спазване изискванията на нотифицираните органи - проверки по сигнал	Бр.	100	140	73 20 50 3	
Проведени съвещания на националните работни групи и Форума на нотифицираните органи	Бр.	12	13	8	
Брой извършени проверки на гориво	Бр.	450	450	273	
Брой изпитани проби от течни горива	Бр.	900	900	643	
Проверки на лица, които използват средства за измерване	Бр.	6 000	6 000	3800	
Инспектирани СИ в употреба	Бр.	12000	12000	7200	
Проверки на производители, вносители и лица, които предлагат за продажба ПОКП	Бр.	850	870	568	
Подложени на контрол ПОКП					

- партии с еднакви количества	Бр.	900	900	550	
- продукти с различни количества		4300	4200	2500	
Проверки на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване	Бр.	50	50	30	
Контролни проверки на сервиси за тахографи	Бр.	80	80	73	
Проверени СИ по ЗТИП	Бр.	3500	3500	1728	
Извършени проверки на отделни продукти от различни видове /планови и извънпланови при надзор на пазара/ за спазване на ЗТИП	Бр.	6700	6700	3700	
Видове изпитани продукти	Бр.	40	40	18	
Проверени продукти по надзор на пазара, които не се пускат директно в търговската мрежа	Бр.	1000	1200	643	
Съгласувани инвестиционни проекти на строежи и проекти за производство и ремонт на съоръжения с повишена опасност (СПО)	Бр.	650	650	1004	
Извършени първоначални и извънредни технически прегледи на СПО	Бр.	1800	1900	1006	
Извършени периодични технически прегледи и изпитвания на СПО, вкл. газопроводи и въжени линии в km	Бр. km	13500 4500	14 500 4500	7926 1931,28	
Извършени съвместни проверки на оператори на предприятията и/или СПО по чл. 157, ал. 2 от ЗООС	Бр.	100	120	48	
Извършени проверки на лица, получили лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО по чл.34а от ЗТИП или вписани в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на СПО по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП	Бр.	800	1000	424	

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

19. Оценка и наблюдение на компетентността на лица за оценяване на съответствието/нотифицирани органи

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Проверка и оценка на кандидати за нотифицирани органи - За първото полугодие на 2012 г. броят подадени заявления от кандидати за получаване на разрешение за оценяване на съответствието е 2, като още 4 заявления са в процедура от 2011г., което означава, че общият брой процедури по оценка за периода е 6. Извършените проверки във връзка с тяхното изпълнение са 20.
- Проверка за спазване на условията, при които са били издадени разрешения на нотифицирани органи - Извършени са планови надзори на 11 нотифицирани органи по 10 различни наредби, като във връзка с тях са проведени общо 50 проверки. Извършени са и 3 проверки по сигнал.
- Подготовка, изпращане и поддържане на нотификации на оценените органи за оценяване на съответствието пред ЕК - След приключване на процедурата по оценка на компетентността и способността на кандидатите да извършват заявените процедури, 2-ма от тях бяха обявени и одобрени от Европейската комисия. Нотификациите са по следните НСИОС: транспортируемо оборудване под налягане и играчки. За първото полугодие на 2012 г. е подготвено и изпратено едно уведомление за нотификация.
- Участие в органите и работните групи на ЕК, свързани с прилагане на директивите и дейността по оценяване на съответствието – Има 2 участия в РГ на ЕК по директиви „Газови уреди“ и „Съоръжения под налягане“.
- Поддържане и публикуване на двуезичен регистър на българските нотифицирани органи - През отчетния период са направени 5 актуализации на Регистъра на издадените и отнети разрешения на органите за оценяване на съответствието.

20. Подкрепа на дейността и развитие компетентността на органите за оценяване на съответствието/нотифицираните органи.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Координиране дейността на националните работни групи по прилагане директивите от Нов подход и дейността на форума на нотифицираните органи - Експерти на ДАМТН координират и ръководят дейността на работните групи на българските нотифицирани

органи по прилагане на съответните наредби по чл. 7 от ЗТИП. В рамките на отчетния период са проведени 8 срещи на работна група „Асансьори”, като основните дискусии бяха във връзка с изменението на БДС EN 81 – 1&2.

- Подпомагане подготовката на нотифицираните органи за участие в координационните групи по директиви към ЕК.

21. Надзор на пазара на продукти, обхванати от директивите от Нов подход, технически надзор на съоръжения с повишена опасност (СПО), контрол на качеството на течните горива, метрологичен надзор на лица по отношение на СИ и предварително опаковани количества продукти.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- **Надзор на пазара** на продуктите, попадащи в обхвата на директивите от Нов подход, включително и по отношение изискванията за екопроектиране и изискванията по отношение на отпадъците от електронно и електрическо оборудване:
 - Извършване на наблюдения и проверки на продукти (**3700** вида) – планови (**3038** вида) и извънпланови (**662** вида, включително по **52** бр. сигнали за 7 продуктови групи); вземане на проби за изпитване (**37** вида продукти); предприемане на коригиращи мерки към **297** вида продукти; временно спиране от разпространение (**13** вида продукти); изтегляне от пазара (**14** вида продукти) и унищожаване на опасни продукти (**7383** бр. от **97** вида продукти); предприемане на административно-наказателни мерки – съставени са **126** акта за административни нарушения и са издадени **71** наказателни постановления;
 - Изготвяне на нотификации и реакции по нотификации в Системата за бърз обмен на информация за опасни стоки, пуснати на пазара (RAPEX) – получени 692 нотификации – открити са на пазара **6** вида опасни продукти по нотификациите; подадени към КЗП за система RAPEX **5** броя нотификации за **5** вида продукти и **5** броя реакции за **5** вида продукти;
 - Участие в трансгранични проекти за сътрудничество и съвместни действия с административните органи на другите държави членки на ЕС в областта на надзор на пазара – 2 броя (проект към ADCO LVD - „Съвместни действия по надзор на пазара 2012 - Горещи нефункциониращи повърхности, които се допират” и проект на ЕК с координатор PROSAFE - „Съвместни действия по надзор на пазара JA2011, за продуктови групи „Зарядни устройства“ и „Фойерверки“);
 - Съвместни действия по надзор на пазара в сътрудничество с Агенция „Митници” и други контролни органи - Получени са от Агенция „Митници” **140** уведомления за **465** вида потенциално опасни продукти в складовете на българските митници и са предприети мерки за недопускане за свободно обръщение на българския пазар на **63** вида продукти с доказани несъответствия, а 59 вида продукти са били извън компетенциите на ДАМТН;
 - Извършен е планов (съобразен с националната програма) и извънреден надзор на пазара на 1728 средства за измерване, пуснати на пазара и/или в действие - везни с неавтоматично действие (за директни продажби и автомобилни); системи за течности, различни от вода; разходомери за газ и коригиращи устройства за обем; електромери и водомери. Надзорът е извършен в 504 обекта, главно на местата, където СИ са пуснати в действие. Съставени са 11 акта, като 9 от тях са във връзка с проверки, извършени в предишен отчетен период. Издадено е 1 наказателно постановление.
 - Наблюдение и/или проверка по надзор на пазара на продукти (СПО и машини), които не се пускат директно в търговската мрежа са осъществени на 643 съоръжения с повишена опасност и машини. Установени са 2 случая на нарушения, по които се извършват необходимите проверки.
- **Метрологичен надзор** за спазване изискванията на Закона за измерванията (ЗИ):
 - Планови и извънредни проверки (вкл. по сигнал и по искане на други контролни органи) на лица, които използват, произвеждат, внасят и ремонтират СИ:

През отчетния период са извършени 3800 надзорни проверки, от които 77 във връзка с постъпили сигнали и жалби от граждани, включително препратени от КЗП и 57 по искане на други органи. Инспектирани са общо 7200 СИ – везни; бензиномерни и газколонки; манометри в съдове под налягане; разходомери и системи за течности, различни от вода и електромери, използвани във връзка със Закона за акцизите и данъчните складове; стендове за спирачни сили на МПС; димомери и газоанализатори; разходомери за газ и коректори за обем на газ.

Съвместни проверки са извършени с Агенция „Митници“ в 37 обекта и с ИА „Автомобилна администрация“ в 53 обекта.

В изпълнение на утвърдения план за метрологичен надзор през второто тримесечие на 2012 г. са извършени надзорни проверки в обекти на „Булгартрансгаз“ ЕАД и 20 газоразпределителни дружества на територията на цялата страна. Проверките са извършени на местата на употреба на СИ в 1022 обекта.

По сигнали и жалби на граждани и фирми за неточни измервания при зареждане на гориво и по искане на ОД на МВР са извършени общо 79 надзорни проверки. Само при 9,1% от проверените в тези случаи 197 СИ са установени несъответствия на изискванията. Това показва, че преобладаващата част от сигналите и жалбите вероятно е свързана с измами при извършените директни продажби, за разследването на които ДАМТН няма функционална компетентност.

- Проверки на лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОКП) и контрол на тези продукти: Метрологичният надзор е осъществен чрез 34 проверки, извършени на място при производители на ПОКП и проверки и наблюдения в 534 обекта от търговската мрежа, включително две тематични проверки – сирене и кашкавал; захарни и шоколадови изделия. На контрол са подложени 550 партиди ПОКП с еднакви количества и 2500 бр. ПОКП с различни количества. От разпространение са спрени общо 7885 несъответстващи продукти: при производител - партида от 7080 продукта с еднакви количества; в търговската мрежа - 805 бр. продукти, като 326 бр. поради несъответствие на нетното количество на обявеното (млечни и месни продукти, захар, захарни, шоколадови и сладкарски изделия и хляб), 73 бр. - без обозначено от производителите им количество, поради което се предлагат за продажба по измерено от търговците бруто и 406 бр. (главно млечни и месни продукти с различни количества) - поради обявено, чрез поставен от търговците етикет, количество, по-голямо от обявеното от производителите им.
- Надзорни проверки на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване по реда на ЗИ:

През отчетния период са извършени 26 планови и 4 извънредни надзорни проверки на 24 лица, оправомощени за проверка на средства за измерване, за спазване на задълженията им по чл. 52 от ЗИ и съответствие на функциониращите системи за управление с изискванията по БДС ISO/IEC 17025.

Проверени са 29 стационарни лаборатории и са инспектирани използваните в тях при извършване на проверките технически средства – 135 еталона, 169 спомагателни СИ и 14 броя сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на условията, при които се извършват проверките, за съответствие с тези, определени в заповедта за оправомощаване, на записите по качеството, както и на техническите записи, свързани с проверката на 7045 средства за измерване. За установените при проверките несъответствия са съставени 6 протокола за задължителни предписания, които са изпълнени в определения срок.

Отнето е оправомощаването на едно лице, което е престанало да отговаря на изискването на чл. 47, ал. 1, т. 1 от ЗИ.

- Предприемане на административно-наказателни действия: За установените при надзорните проверки нарушения са предприети предвидените административно-наказателни действия. Съставени са 516 протокола за задължителни предписания и 238 АУАН. Издадени са 172 наказателни постановления. Влезли в сила са 147 наказателни постановления, 5 се обжалват.

- **Контрол на сервизи за тахографи** (съгласно изискванията на ЗАВП):
 На основание на чл. 91, ал. 6 от Закона за автомобилните превози са извършени планови надзорни проверки на регистрирани сервизи за тахографи за спазване на задълженията им във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85. Проверени са 73 сервиза и е извършен преглед на 17438 протокола от проверки на тахографи и 3069 електронни записи за дигитални тахографи. За констатирани несъответствия и пропуски са съставени 5 протокола за задължителни предписания.
- **Контрол на качеството на течните горива:**
 - Проверки на обекти, разпространяващи течни горива на територията на страната по сигнали на граждани, органи на МВР и други контролни органи: Общо за първото шестмесечие са извършени 30 проверки по сигнали на граждани, МВР и други контролни органи.
 - Вземане на проби от течни горива (автомобилни бензини, гориво за дизелови двигатели, биогорива и други течни горива), изпитване и издаване на констативни протоколи: Общо са взети 514 проби от течни горива, от които 267 гориво за дизелови двигатели, 246 автомобилни бензини и 1 котелно гориво. Върху взетите проби са извършени 643 изпитвания в стационарна лаборатория. Издадени са общо над 600 Констативни протоколи, от които 21 са за съответствие на корабни горива с изискванията за качество, а останалите са за течни горива.
 - Налагане на последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството – съставяне и връчване на актове за установяване на административни нарушения и на наказателни постановления: Съставени са общо 52 Акта за административни нарушения, от които 39 са за несъответствие на горивата с изискванията за качество, 4 са за несъответствие с изискванията за минимален процент съдържание на биогориво и 9 са за документални нарушения. От съставените 52 АУАН са връчени 46. Съставени са 46 Наказателни постановления, от които 32 за несъответствие с изискванията за качество и 14 за констатирани документални нарушения.
- **Технически надзор на съоръжения с повишена опасност:**
 - Технически надзор на СПО и проверки на обекти, в които се експлоатират СПО: Извършени са технически прегледи на 8932 бр. и на 1931,28 км СПО и са проверени 1306 обекта, в които се експлоатират СПО;
 - Извършване на съвместни проверки на оператори на предприятия и/или съоръжения с висок или нисък рисков потенциал по чл. 157а, ал.2 от ЗООС - Служители на ДАМТН са участвали в 48 проверки на оператори на предприятия и/или съоръжения с висок или нисък рисков потенциал;
 - Съгласуване на инвестиционни проекти на строежите, в които ще функционират СПО и на проекти за производство и ремонт на СПО: Извършена е експертиза и са съгласувани 1004 инвестиционни проекти на строежите, в които ще функционират СПО и техническата документация за ремонт на СПО;
 - Съставяне и поддържане на технически досиета на СПО;
 - Обследване и анализиране на причините и условията за възникване на аварии и злополуки със СПО и предприемане на мерки за недопускането им;
 - Участие в държавни приемателни комисии на обекти, в които ще функционират СПО: Служители на ДАМТН са участвали в 177 държавни приемателни комисии на обекти, в които ще функционират СПО;
 - Участие в съвместни проверки с представители на Д ОИТ, РИОСВ, ОД ПБС, НС ГЗ и др. държавни контролни органи: Служители на ДАМТН са участвали в общо 1297 съвместни проверки, комисии, съвещания и др. дейности, свързани с безопасната експлоатация на съоръжения с повишена опасност;
 - Разрешаване провеждането на курсове за придобиване на правоспособност за упражняване на професии по обслужване на СПО и участие в изпитните комисии: Издадени са 196 разрешения за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност за упражняване на професии по обслужване на СПО, в които са преминали обучение 2075 души;

- Издаване на предписания на ползватели, длъжностни лица и обслужващ персонал за отстраняване на нарушения;
- Издаване на разпореждания за спиране на експлоатацията на СПО, които не съответстват на нормативните изисквания: В резултат на констатираните при техническите прегледи и проверки нарушения и/или несъответствия с нормативноустановените изисквания за безопасна експлоатация на СПО е разпоредено спирането от експлоатация на **447** СПО и са съставени **768** акта за установени административни нарушения.
- **Администриране на регулаторни режими** за СПО, проверка на СИ, сервиси за тахографи, сервиси за фискални устройства и за електронни таксиметрови апарати с фискална памет:
 - Администриране на регулаторните режими по чл. 34а и чл. 36 от ЗТИП и водене на регистри по тези режими:
Обработени са документите по 109 заявления по чл. 34а и чл. 36 от ЗТИП.
 - Вписани са 83 лица в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП. Отказано е вписване на 3 лица. Обезсилени са 41 удостоверения и лицата са заличени от регистъра. Извършена е проверка на 372 лица, вписани в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП.
 - Издадени са 9 лицензии по чл. 34а. Отнети са 9 лицензии и е ограничен обхвата на 2 лицензии.
Извършена е проверка на 52 лица, притежаващи лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО;
 - Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, осъществено от служители на ДАМТН, участвали в 22 комисии за преглед на документи и в 15 комисии за преглед на място:
 - оправомощени са 6 лица за проверка на средства за измерване;
 - издадени са 24 изменения на заповеди за оправомощаване и 1 заповед за отнемане на оправомощаване;
 - Одобряване на сервиси за тахографи:
Извършен е преглед на документи по 46 преписки по подадени заявления за издаване на удостоверения за регистрация на нови сервиси, за подновяване на регистрация и за изменение на регистрация. Във връзка с процедурата по регистрация на сервисите са осъществени 38 проверки на място. Издадени са 48 удостоверения на сервиси за тахографи - за регистрация, включително изменения и допълнения, и прекратяване на регистрация;
 - Изготвяне на лицензии за електронни таксиметрови апарати с фискална памет (ЕТАФП) и удостоверения за регистрация или заличаване на сервиси за фискални устройства:
 - 5 лицензии за ремонт и поддръжка на електронни таксиметрови апарати с фискална памет;
 - 481 удостоверения за регистриране на лица за ремонт на фискални устройства.
- **Поддържане на електронни публични регистри по регулаторните режими – 8 бр.** Регистри периодично актуализирани и поддържани на електронната страница на ДАМТН.
- **Участие в работни групи и групи за административно сътрудничество на Европейската комисия, WELMEC и СЕОС – 20 бр.** участия в работни групи и групи за административно сътрудничество на ЕК и **2 бр.** участия в работни групи на WELMEC.

Оценка за изпълнението на програмния бюджет за шестмесечието:

- През отчетния период цялостната дейност по издаване на разрешения за оценяване на съответствието се извършва в съответствие с изискванията и практиката на хармонизираното европейско законодателство. ДАМТН, като национален нотифициращ орган, осигурява доверието на Европейската комисия и държавите членки и изпълнява своите функции по оценката, нотификацията и надзора на българските нотифицирани органи. Планираните проверки и дейности за полугодieto на 2012 г. са изпълнени.

- Цялостната дейност по надзор на пазара се осъществявана в съответствие с хармонизираното европейско законодателство. Осъществени са планираните през първо полугодие действия и проверки; увеличен е броят на взетите за изпитване образци в сравнение със същия период на 2011 г. ДАМТН участва активно в проект на Европейската комисия - JA2011 „Съвместни действия по надзор на пазара - за продуктови групи „Фойерверки“ и „Зарядни устройства“ (с координатор PROSAFE) и проект към групата за административно сътрудничество по надзор на пазара (ADCO LVD) – „Горещи нефункциониращи повърхности, които се допират“. Засилва се взаимодействието с Агенция „Митници“, в резултат на което броят на недопуснатите за свободно обръщение на българския пазар продукти с доказани несъответствия е увеличен.
- В резултат на осъществената от ДАМТН през шестмесечието дейност по метрологичен надзор може да се направени извода, че заложените цели и показатели се изпълняват успешно. По-големият брой на инспектираните СИ се дължи на проверките в газоразпределителните дружества, а по-големият брой подложени на контрол ПОКП - партиди с еднакви количества, на проведените тематични проверки.
- През първото полугодие на 2012 г. планираните проверки на обекти и брой изпитани проби на течни горива са изпълнени. Бе проведен успешно надзор от страна на БСА за продължаване срока на акредитацията на изпитвателната лаборатория на ДАМТН за следващите 4 години. Бе осъществен контрол върху източниците за снабдяване с течни горива на крайните разпространители на около 70 % от територията на страната като бяха проверени 7 акцизни и данъчни складове (петролни бази) и една рафинерия. Съвместно с Изпълнителна агенция „Морска администрация“ са извършени проверки на корабно дестилатно гориво от борда на кораби в наши териториални води. Беше изготвен и представен в Министерството на околната среда и водите годишен доклад за качеството на течните горива в страната през 2011 г.
- От постигнатите резултати за първото полугодие на 2012 г. в следствие на осъществените дейности по технически надзор на съоръжения с повишена опасност и проверки в обектите, където се експлоатират такива съоръжения може да се заключи, че са изпълнени над 50 % от планираните за цялата 2012 г. дейности, като по отношение на съгласуваните инвестиционни проекти и проекти за ремонт на СПО на полугодие е отчетено преизпълнение с 54,5 % спрямо планираното годишно. Основно това се дължи на големия брой извършени ремонти на съдове в следствие на поставяне на нивомерни системи в резервоарите във връзка с изискванията на НАП. Необходимо е да се отбележи, че наред с планираните дейности служителите от ДАМТН са осъществили и голям брой **непланирани** дейности, свързани с безопасната експлоатация на съоръжения с повишена опасност и ангажиращи значителен потенциал от наличния човешки ресурс и изразходване на финансови средства като: съвместни проверки с други контролни органи, участие в приемателни комисии на строежи, проверки на предприятия, съхраняващи силно токсични или експлозивни вещества с висок рисков потенциал и др., като общата бройка на осъществените дейности за полугодие възлиза на 1424 бр.